

Panu:

Oulun omituinen haave

Oulun teatteritalosta puhutaan taas. Sen pystyttäminen ei olekaan "niin varmaa" kun se "ennen on ollut". Jossain on taas ristivetoa, vaikka meillä on Pentti Tala ja kumppanit ja suunnitelmat ja Risto Veste ja kumppanit ja Jaatisen valmis suunnitelma. Teatterilla on paikansa, niin ettei muuta kuin teatteri paikalleen. Mutta — jotain tuntuu olevan vinossa tai sitten kollegat erehtyvät. Toivottavasti.

Pelkään kuitenkin, että joku on päässyt salaisuuteni perille, nimittäin että tarvitaan vain hitusen oululaista sisua entisen jatkoksi, jotta päästäisiin viettämään oululaisten klassi(ili) sen maineen saavuttaneen haaveen. otsikossa mainitun omituinen haaveen satavuotisjuhlia. Tuo haave on haave Oulun omasta teatteritalosta. Juhlan teemaksi voitaisiin valita mieltelause HYVÄT AATTEET EIVÄT KUOLE NUORINA. Aatevaate ripustettaisiin kaupungintalon julkisivulle tai esim. tornista torniin.

Salaisuuteni on tämä. Kaksikymmentäkaksi vuotta ja puoli-toista kuukautta sitten löysin vanhasta oululaisesta Kaiku-lehdestä seuraavan uutisen:

"Teatterihuone. Sanomalehdissä on ollen ilmoituksen

johdosta kokoontui kaupunginkellariin viime keskiviikkoiltana kolmisenkymmentä kaupunkilaista keskustelemaan niistä keinoista millä oli koottava varoja omituiseen teatterihuoneen aikaansaamiseksi kaupunkiimme."

Uutinen oli painettu Kaikuun 11. päivänä huhtikuuta 1885. Kirjoitin merkkitapauksen johdosta samaiseen Kaikuun pakinan: "Tänään täyttää ... 60 vuotta eräs oululaisten tunnetuimpia haaveita, teatteritalohaave!" Elon niin kuin muidenkin laskuoppien mukaan tuosta päivästä on siis kulunut 82 vuotta ja rapia päälle (60 + 22).

Kaupunginkellarin istujat olivat optimistisia, mihin heillä tiettenkin oli hyvät syynsä, olihin Oululla jo tuolloin joltisetkin teatteriperinteet alkaen viimeistään siitä/ tuosta hetkestä lukien kymmenen vuoden takaisesta illasta, jolloin Bergbomin Suomalainen teatteri oli Oulussa järjestänyt Alexis Kiven Nummisuutarit-näytelmän "urpremiäärin" eli maailman-ensillan. Niinpä Kaiku 11. 4. 1885 kertoo, ettei katsottu tarpeelliseksi perustaa mitään yhtiötä, valittiinhan vain 12-jäseninen toimikunta, joka väliaikaisesti kokoillisi rahoja, rakennus kun kumminkin tulisi kunnan yhteiseksi omaisuudeksi.

1885...

Oli kulunut kaksi ja puoli vuotta siitä suuresta tulipalosta, joka marraskuun kolmantena 1882 oli tuhonnut monta kekeistä kortteliä ja mm. Westerlundin Seurahuoneen nykyisen Kaupungintalon paikalta, talon, jonka manittu Westerlund, ravintoloitsijaksi ruvennut teatterirehtööri, oli rakennuttanut tähän keskeiseen kortteliin. Siinä "susiteitissa" oli myös näytely, sillä tirehtööri Westerlund ei suinkaan ollut unohtanut vanhaa ammattiaan. Samanaikaisesti oli kyllä näytely muuallakin, sillä jo 1874 olivat kaupunkilaiset ottaneet käyttöönsä kauan aikaa tyhjillään olleen Maneesin eli entisen reserviläiskasarmin Peltokadun varrella nykyisen Heinätorin koulun korttelin etelälaidalla. Maneesista oli jo tuolloin tullut hyvin suosittu juhla- ja pitopaikka, mutta kun sitä ei alun pitäen ollut rakennettu teatteritaloksi paremmin kuin esim. nykyistä Kaupungintaloamme, se arvattavastikaan ei ollut inin hyvä, etteikö pitänyt uutta ja parempaa suunnitella. Oikeata teatteritaloa. Ja mikä oli suunnitellessa, kun kaupunkilaiset kieleen ja mieleen katsomatta harrastivat teatteria, olivat valmiita uhraamaan ja kun oli selvää, että itse kaupunki tulisi peliin mukaan.

Niin syntyi omituinen idea Oulun ikiomasta teatteritalosta.

Aikaa myöten tästä ideasta tuli myytti. Välivaiheet ovat kuitenkin liian raskaat kerrottaviksi. Todellisuus saattaa olla tarua ihmeellisempi. Vielä 1967.